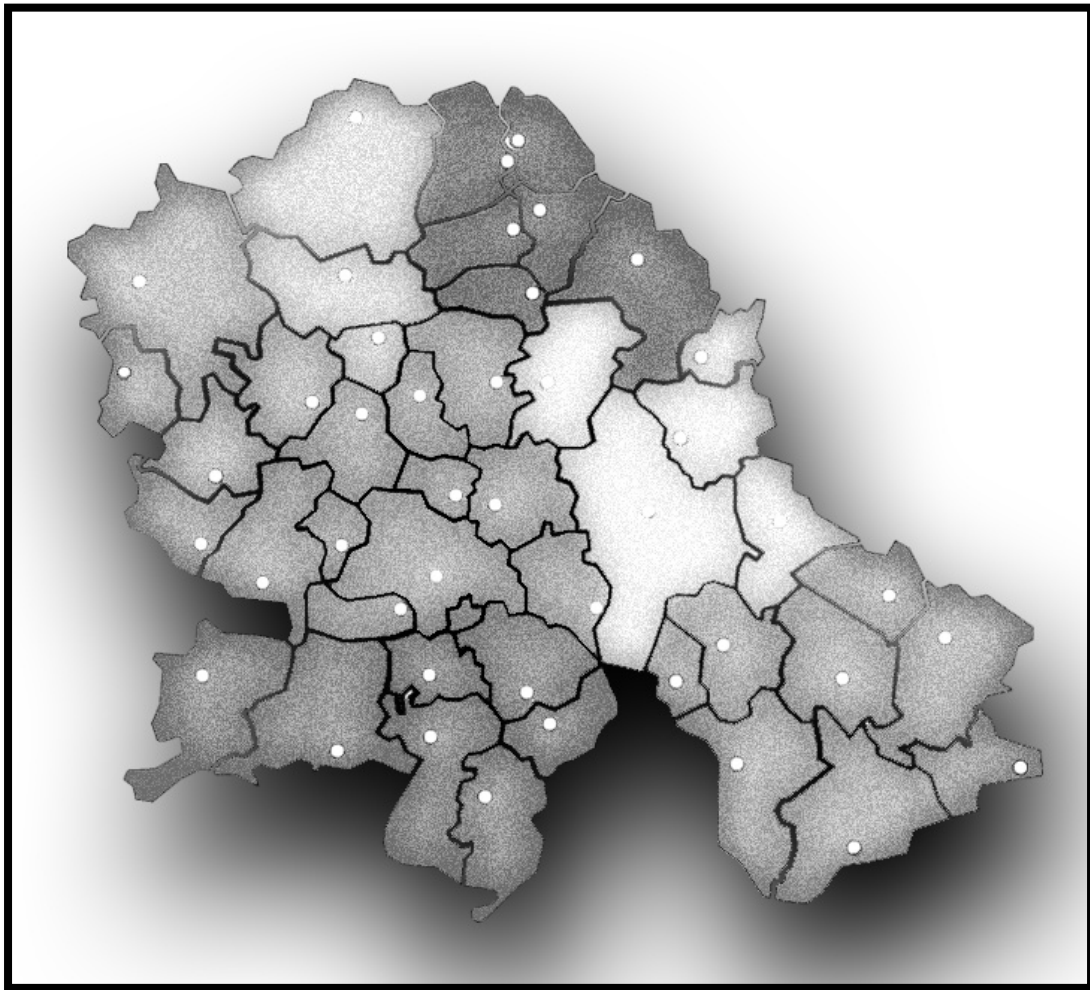

2018

ИССН 1820 -7596

Институт за јавно
здравље Војводине

Центар за контролу и
превенцију болести

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Вол 13

јун 2018.

година 2018.

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Издавач
Институт за јавно здравље Војводине
Нови Сад, Футошка 121

Уређивачки одбор:

Проф. др Владимир Петровић

Проф. др Горана Драговац

Прим. др Светлана Илић

Прим. др Младен Петровић

Редакцијски колегијум:

Доц. др Миољуб Ристић, Прим.др сци мед Снежана Медић,

Др Смиљана Рајчевић, Др Мирјана Штрбац, Др Јелена Ђекић Малбаша

Екатерина Марковић, Анкица Вукас, Сања Симић,

Марија Живановић, Анита Јоветић, Душан Царевић, Радмила Зобеница

Информатичка обрада и дизајн:
Јосип Михајловић

Актуелности:

Извор података:

World Health Organization

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)

Институт за јавно здравље Војводине

Институт за јавно здравље Србије

СВЕТ

Свет: Десет водећих узрока смртних исхода у свету

Светска Здравствена организација је у мају месецу публиковала извештај о најчешћим узроцима смртних исхода у свету, са подацима из 2016.године. У извештају се наводи да у свету годишње око 56,9 милиона особа умре, а да су међу најчешћим узроцима смрти: **исхемијска болест срца (9,4 милиона смртних исхода)** која је, комбиновано са **церебро-васкуларним инzulтом** (који је други на листи најчешћих узрока смрти) узрок 15,2 милиона смртних исхода.

На трећем месту је **хронична опструктивна болест плућа**, услед које је умрло три милиона особа у 2016.години. **Инфекције доњих респираторних путева су на четвртом месту** а најчешћа су заразна болест која се заврши смртним исходом, са три милиона смртних случајева у 2016.години. **Алцхајмерова болест и деменције** су са 1,9 милиона смртних исхода, на петом месту водећих узрока смрти у свету. **Малигна обољења трахеје, бронха и плућа** је на шести узрок смртних исхода, са 1,7 милиона смртних исхода у 2016.години. Шећерна болест (Diabetes mellitus) је на седмом месту водећих узрока смрти са 1,6 милиона смртних исхода. На осмом месту су повреде у саобраћају, са 1,4 милиона смртних исхода. Девети најчешћи узрок смртних случајева је диареална болест, услед које је умрло 1,4 милиона људи у 2016.години. На десетом месту најчешћих узрока смртних исхода је туберкулоза, са глобалним трендом смањивања броја смртних случајева. У 2016.години је од туберкулозе умрло 1,3 милиона људи.

Izvor: http://www.who.int/gho/mortality_burden_disease/causes_death/top_10/en/

ЕВРОПА

Десет водећих узрока смртних исхода у Европи:

Као најчешћи узрок смртног исхода у Европитактође се наводи исхемијска болест срца (2,3 милиона умрлих). На другом месту је, као и у свету, церебро-васкуларни инzulт (986 000 умрлих). **Алцхајмерова болест и деменције** су на трећем месту водећих узрока смртних исхода (481 000 умрлих), док су малигне болести трахеје, бронха и плућа на четвртом месту (419 000 умрлих). На петом месту је хронична опструктивна болест плућа (346 000 умрлих), док су на шестом месту малигне болести дебелог црева (265 000 хиљада умрлих). На седмом месту су инфекције доњих респираторних путева (245 000 умрлих), затим дијабетес (179 000 умрлих), цироза јетре (178 000 умрлих) и на десетом месту рак дојке (165 000 умрлих).

СРБИЈА

Морбили (мале богиње) Од почетка октобра 2017. године, закључно са 28.6.2018. године на територији Републике Србије, укључујући и територију надлежности Завода за јавно здравље Косовска Митровица, регистрован је укупно 5661 случај малих богиња, од којих је 2851 лабораторијски потврђен у Институту Торлак. Укупан број регистрованих смртних исхода због компликација узрокованих малим богињама износи 15

Најмлађа оболела особа је стара 15 дана, а најстарија 71 годину. Највећи број оболелих је у узрасним групама млађим од пет и старијим од 30 година. Већина оболелих особа (95%) је невакцинисана, непотпуно вакцинисана или непознатог вакциналног статуса.

ВОЈВОДИНА

Морбили (мале богиње) У Војводини је, од краја октобра прошле године, до краја јуна ове године, пријављено 176 случајева малих богиња, од којих 134 лабораторијски потврђена у Институту Торлак. Од укупног броја оболелих 84 случаја су са територије Јужнобачког округа, а 58 случајева је са територије Сремског округа.

Осим на територији Града Новог Сада, епидемија морбила је пријављена и на територији Града Кикинда и на територији Града Инђија.

Најмлађи оболели од почетка епидемије у Војводини је био узраста један и по месец, а најстарији 56 година. Више од 90% оболелих је било невакцинисано, вакцинисано једном дозом вакцине или непознатог вакциналног статуса против морбила.

Сви до сада регистровани случајеви морбила у Војводини су или прележали болест или су на кућном лечењу. Смртних исхода није било.

Вирусни и бактеријски гастроентеритиси

Центар за контролу и превенцију болести

Институт за јавно здравље Војводине

Топло летње време често је праћено акутним цревним инфекцијама које настају уношењем лако кварљивих намирница. Високе температуре изузетно погодују размножавању бактерија и вируса у храни. Инфекције се јављају углавном спорадично и ретко када имају епидемијски карактер.

Вирусни гастроентероколитиси

Летње вирусне инфекције углавном се манифестују у блажој форми у виду стомачног грипа. Узрочници су најчешће из породице ентеровируса, међу којима су најчешћи Норо (Norwalk) и Рота вируси. Пут ширења инфекције је контактни и фекално-орални, односно долази споља преко загађене хране и воде, као и прљавих руку.

Инкубација, то јест време од контакта са вирусом до појаве симптома болести траје један до два дана.

Најчешћи симптоми су болови у стомаку, мучнина и повраћање, као и течне столице без примеса слузи и крви.

Вирусни гастроентероколитиси имају лакши клинички ток, тако да се, уз надокнаду течности и примену пробиотика здравствено стање за релативно кратко време нормализује.

С обзиром на то да вируси опстају на предметима и површинама, а отпорни су на дезинфекциона средства, лако се преносе са оболеле на здраву особу, најчешће рукама, предметима, храном и водом.

Најважније препоруке за превенцију вирусних гастроентероколитиса:

- Спровођење личне хигијене- првенствено редовно прање руку сапуном и топлом водом.
- Употреба дезинфекционог средства на бази алкохола
- Темељно уклањање повраћене масе и чишћење контаминираних површина, постељине и осталих предмета
- Темељно прање сировог воћа и поврћа пре употребе, као и термичка обрада свих намирница животињског порекла.

Бактеријски гастроентероколитиси

Бактеријске цревне инфекције су чешће током топлих дана и дају тежу клиничку слику од вирусних гастроентероколитиса. Узрочници су патогене и условно патогене бактерије. Међу најчешћим изазивачима тровања храном су бактерије из рода *Salmonella*, *Shigella* и из групе *Staphylococcusa*. Високе летње температуре погодују расту и размножавању бактерија у контаминираној храни (млеко, млечни производи, јаја, месо, кремове и филови), најчешће неправилном обрадом, руковањем и чувањем.

Најчешћи узрочник бактеријских тровања храном су бактерије из рода *Salmonella*. Болест се развија у просеку дан-два након конзумирања контаминираних хране. Најчешћи симптоми су повраћање, болови у стомаку и пролив. Столице су у почетку кашасте, а затим обилне и воденасте. Оболела особа врло брзо дехидрира, малаксала је и јавља се и висока телесна температура, праћена главобољом и боловима у мишићима.

Бактерије из рода *Shigella* такође изазивају бактеријско тровање храном. Симптоми карактеристични за ову врсту инфекције су бол у стомаку, дијареје са примесима слузи и крви и повишена температура. Ове инфекције се такође преносе контаминираним храном и водом, као и контактом са оболелим особама.

Токсини бактерија из рода коагулаза позитивног *Staphylococcus*-а изазивају тровање храном са симптомима који почињу неколико сати након конзумирања контаминираних намирница. Најчешћи симптоми су повраћање, пролив и лоше опште стање.

Најважније препоруке за превенцију бактеријских гастроентероколитиса:

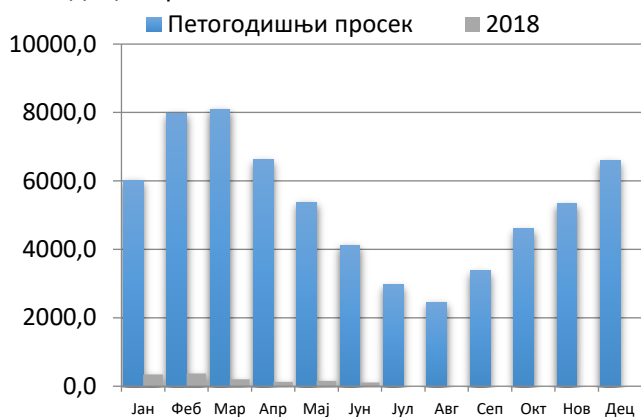
- Темељно прање руку сапуном пре, у току и после припреме хране,
- Термичка обрада намирница животињског порекла на температури изнад 70°C.
- Прање сировог воћа и поврћа хигијенски исправном водом
- Припремљену храну најбоље је јести и никако је не држати дуже од четири сата на собној температури.
- Термички обрађена храна се чува на температури од 4 до 8 °C, у плитким посудама и по могућности не дуже од два дана.
- Кувану храну подгрејати до кључања.
- Спречити додир термички обрађене и сирове хране.
- Заштитити храну од контакта са инсектима (посебно од мува) и животиња, а посуђе и кухињски прибор добро очистити.

ЕПИДЕМИОЛОШКА СИТУАЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ВОЈВОДИНИ У ЈУНУ 2018.ГОДИНЕ

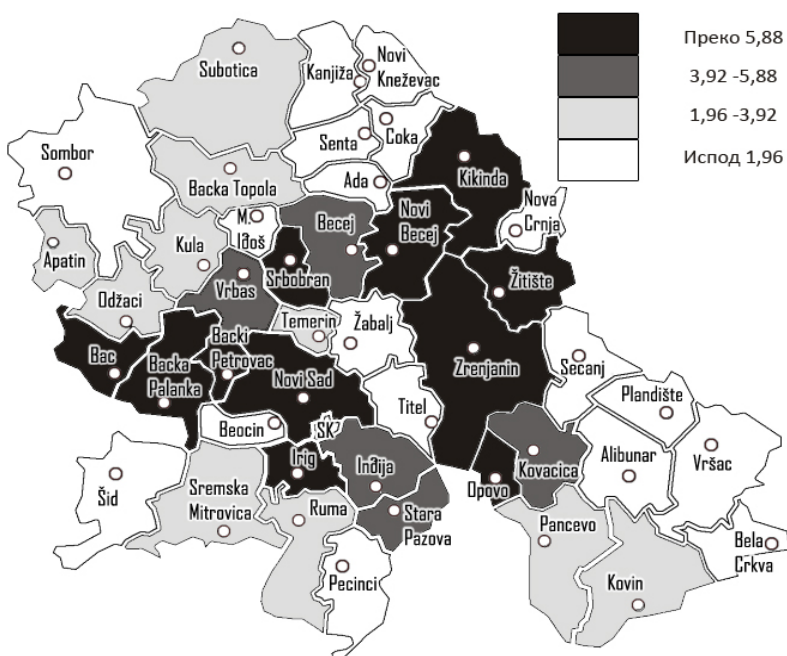
АКТУЕЛНА ЕПИДЕМИОЛОШКА СИТУАЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ВОЈВОДИНИ

У јуну 2018.године је у АП Војводини пријављено 113 случајева оболевања од заразних болести које одлежу обавезном пријављивању. Инциденција заразних болести у АП Војводини износила је 5,8 на 100.000 становника.

Ни у јуну месецу, као ни претходна два месеца у Војводини нису регистровани смртни случајеви као последица заразних болести

Највиша инциденција забележена је у општинама *Опово (28,7)*, *Зрењанин (15,4)* и *Нови Сад (14,6)*, док је најнижа инциденција забележена у општинама *Сомбор (1,2)*, *Вршац(1,9)* и *Суботица (2,1)*. **На територији 17 војвођанских општина у јуну 2018.године није регистрован ни један случај**

ДЕСЕТ НАЈЧЕШЋИХ ДИЈАГНОЗА У ЈУНУ

ДИЈАГНОЗА	Инц VI 2017.	Инц VI 2018.
<i>Enteritis salmonellosa A02.0, .9</i>	3,6	2,3
<i>Pertussis A37</i>	1,0	0,9
<i>Enteritis campylobacterialis A04.5</i>	1,1	0,7
<i>Morbilli B05.9</i>	0,2	0,5
<i>Tuberculosis A15-19</i>	0,5	0,3
<i>Intoxicatio aliment. bacterialis A05.0, .9</i>	0,1	0,3
<i>Hepatitis acuta B,sine delta agen. B16.9</i>	0,05	0,2
<i>Syphilis A51-53</i>	0,05	0,2
<i>Hepatitis viralis chronica C B18.2</i>	0,3	0,1
<i>Infectio chlam.modo sex. transm. A56</i>	0,8	0,1

ЕПИДЕМИЈЕ

У јуну 2018.године је на територији Војводине, пријављено пет порсдичних епидемија заразних болести:

У Новом Саду (једна епидемија) и Зрењанину (две епидемије) су пријављене епидемије салмонелозног тровања храном у којима је укупно оболело 14 особа.

У Инђији је пријављена породична епидемија малих богиња у којој је оболело 16 особа.

У Новом саду је пријављена епидемија стафилококног тровања храном међу пријатељима на заједничкој вечери у којој је оболело пет особа.

ОБОЉЕЊА ПРОТИВ КОЈИХ СЕ СПРОВОДИ СИСТЕМАТСКА ИМУНИЗАЦИЈА

У јуну 2018.године на територији Војводине је пријављено шест случајева туберкулозе, три особе су пријављене под дијагнозом акутног облика, а једна особа под дијагнозом хроничног хепатитиса Б.

У два округа Војводине пријављено је 10 случајева малих богиња, док је на територији четири округа регистровано 17 случајева великог кашља.

**Број регистрованих случајева заразних болести које подлежу обавезном пријављивању,
у АП Војводини од 01.06.2018. до 30.06.2018. године, по окрузима**

Дијагноза		Јужно бачки	Сремски	Северно бачки	Западно бачки	Северно банатски	Средње банатски	Јужно банатски	Укупно
ГРУПА РЕСПИРАТОРНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Tuberculosis</i>	A15-19	3	1				1	1	6
<i>Pertusis</i>	A37	11	2				2	2	17
<i>Morbilli sine complicatione</i>	B05.8	1							1
<i>Morbilli cum complicationibus</i>	B05.9	8		1					9
ГРУПА ЦРЕВНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Enteritis salmonellosa</i>	A02.0	16	5	2	2	3	12	5	45
<i>Dysenteria bacillaris per Shigellam flexneri</i>	A03.1						1		1
<i>Enteritis campylobacterialis</i>	A04.5	9			1	2	1		13
<i>Intoxiacatio alimentaris staphylococcica</i>	A05.0	5							5
<i>Hepatitis A</i>	B15.9						2		2
ГРУПА ПОЛНО ПРЕНOSИВИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Syphilis genitalis primaria</i>	A51.0	1	1						2
<i>Syphilis secundaria alia</i>	A51.4						1		1
<i>Infectio chlamidialis modo sexuali transmissa</i>	A56.8			1			1		2
ГРУПА АНТРОПОЗООНОЗА									
<i>Brucellosis</i>	A23.9	1							1
<i>Toxoplasmosis</i>	B58.9							1	1
<i>Echinococcosis hepatis</i>	B67.0	1							1
ГРУПА ОСТАЛИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Hepatitis acuta B sine delta agente</i>	B16.9	2			1				3
<i>Hepatitis chronica B sine delta agente</i>	B18.1						1		1
<i>Hepatitis chronica C</i>	B18.2		1					1	2
УКУПНО		58	10	4	4	5	22	10	113
Latio HIV		1							1
Клицоноштво цревних бактерија		5					1		6
HBsAg носилаштво		3							3
анти HCV носилаштво		9							9

Војвођански епидемиолошки месечник можете пронаћи и на web-адреси:

<http://www.izjzv.org.rs/> у делу публикације Института

Уколико сте у могућности да Војвођански епидемиолошки месечник примате путем е-маила, молимо Вас да нас о томе обавестите путем е-маила упућеног на адресу: epidemioloqija@izjzv.org.rs

**Регистровани случајеви заразних болести које подлежу обавезном пријављивању
у АП Војводини, у периоду 01.01.-30.06.2018.године, по насељеним местима**

Бачка Топола		Ботош		Банатско Велико Село		Јабланка	
Бачка Топола	8	Чента		Башаид	1	Куштиљ	
Бачки Соколац	9	Ечка		Иђош	1	Мали Жам	
Багремово		Елемир		Кикинда	37	Мало Средиште	
Бајша		Фаркаџдин		Мокрин	1	Марковац	
Богараш		Јанков Мост		Наково	1	Месић	
Горња Рогатица		Клек	3	Нови Козарци		Орешац	
Гунарош		Книћанин	1	Руско Село		Парта	
Карађорђево		Лазарево	1	Сајан	1	Павлиш	
Кавило		Лукићево		Нови Кнежевац		Потпорањ	
Криваја		Лукино Село		Банатско Аранђелово		Ритишево	
Мали Београд		Меленци		Ђала	2	Сочица	
Мићуново		Михајлово		Филић		Стража	
Ново Орахово		Орловат		Мајдан		Шушара	
Његошево		Перлез	1	Нови Кнежевац	1	Уљма	
Оборњача		Стајићево	4	Обилићево		Влајковац	
Пачир		Тараш	2	Подлокањ		Војводинци	
Панонија		Томашевац		Рабе		Вршац	9
Победа		Зрењанин	50	Сегет		Вршачки Ритови	
Средњи Салаш		Нова Црња		Српски Крстур	1	Ватин	
Стара Моравица		Александрово		Сента		Велико Средиште	
Светићево		Нова Црња	1	Богараш		Загајица	
Томиславци		Радојево		Батка		Ковачица	
Зобнатица		Српска Црња	1	Горњи Брег		Црепаја	
Мали Иђош		Тоба		Кеви		Дебељача	
Фекетић	1	Војвода Степа		Сента	8	Идвор	
Ловћенац		Нови Бечеј		Торњош		Ковачица	2
Мали Иђош	2	Бочар	1	Чока		Падина	
Суботица		Кумане	3	Банатски Моноштор		Путниково	
Бачки Виногради		Нови Бечеј	4	Црна Бара		Самош	
Бачко Душаново		Ново Милошево	1	Чока		Уздин	
Бајмок		Сечањ		Јазово		Ковин	
Биково		Банатска Дубица		Остојићево		Баваниште	3
Чантавир		Бока		Падеј	1	Делиблато	
Доњи Таванкут	1	Бусење		Санад		Дубовац	
Ђурђин		Јарковац		Врбица		Гај	
Горњи Таванкут		Јаша Томић		Алибунар		Ковин	7
Хајдуково		Конак		Алибунар		Мало Баваниште	
Келебија		Крајишник		Банатски Карловац		Мраморак	1
Љутово		Неузина		Добрица		Плочица	
Мала Босна		Сечањ		Иланца		Скореновац	
Мишићево		Сутјеска		Јаношик		Шумарак	
Нови Жедник	2	Шурјан		Локве		Опово	
Палић	1	Ада		Николинци	2	Баранда	1
Стари Жедник		Ада	1	Нови Козјак		Опово	2
Суботица	31	Мол	6	Селеуш		Сакуле	
Шупљак		Оборњача		Владимировац		Сефкерин	
Вишњевац		Стеријино		Бела Црква		Панчево	
Житиште		Утрине		Банатска Паланка		Банатски Брестовац	
Банатски Двор		Кањижа		Банатска Суботица		Банатско Ново Село	
Банатско Карађорђево		Адорјан		Бела Црква	3	Долово	2
Банатско Вишњићево		Долине		Црвена Црква		Глогоњ	
Честерег		Хоргош	1	Чешко Село		Иваново	
Хетин		Кањижа		Добричево		Јабука	
Међа		Мале Пијаце		Дупљаја		Качарево	3
Нови Итебеј		Мали Песак		Гребенац	1	Омољица	2
Равни Тополовац	1	Мартонош		Јасеново		Панчево	29
Српски Итебеј	1	Ново Село		Кајтасово		Старчево	
Торак		Ором		Калуђерово		Пландиште	
Торда		Тотово Село		Крушчица		Банатски Соколац	
Житиште	2	Трешњевац		Кусић		Барице	
Зрењанин		Велебит		Врачев Гај		Дужине	
Арадац	1	Зимонић		Вршац		Јерменовци	
Банатски Деспотовац		Кикинда		Гудурица	1	Купиник	
Бело Блато		Банатска Топола		Избиште	1	Лаудоновац	

**Регистровани случајеви заразних болести које подлежу обавезном пријављивању
у АП Војводини, у периоду 01.01.-30.06.2018.године, по насељеним местима**

Хајдучица		Челарево	1	Бачки Јарак	1	Путинци	
Маргита		Параге	2	Сириг		Витојевци	
Марковићево		Пивнице		Камендин		Вогањ	
Милетићево		Силбаш	2	Темерин	11	Жарковац	
Пландиште		Товаришево	1	Тител		Рума	144
Стари Лец		Обровац	1	Гардиновци		Стејановци	1
Велика Греда		Визић		Лок	2	Хртковци	3
Велики Гај		Бачки Петровац		Мошорин	2	Сремска Митровица	
Апатин		Бачки Петровац	3	Шајкаш	8	Бешеновачки Прњавор	
Апатин	2	Гложан	5	Тител	4	Бешеново	
Купусина		Кулпин	1	Вилово	1	Босут	
Пригревица		Маглић	1	Инђија		Чалма	
Сонта		Беочин		Бешка	5	Дивош	1
Свилојево		Баноштор		Чортановци	1	Гргуревци	
Кула		Беочин	11	Инђија	25	Јарак	
Црвенка	3	Черевих		Јарковци		Кузмин	4
Крушчић	1	Грабово		Крчедин	2	Лаћарак	2
Кула	3	Луг		Љуково	1	Лежимир	
Липар		Раковац	1	Марадик	3	Мачванска Митровица	2
Нова Црвенка		Сусек		Нови Карловци	3	Манђелос	1
Руски Крстур		Свилош		Нови Сланкамен	7	Мартинци	
Сивац	2	Бечеј		Сланкамен. Виногради		Ноћај	
Оџаци		Бачко Градиште	5	Стари Сланкамен		Раденковић	
Бачки Брестовац	1	Бачко Петрово Село	2	Ириг		Равње	1
Бачки Грачац	1	Бечеј	16	Добродол		Салаш Ноћајски	1
Богојево		Милешево		Гретек		Сремска Митровица	9
Дероње		Радичевић		Ириг	2	Сремска Рача	
Каравуково		Врбас		Јазак		Стара Бингула	
Лалић		Бачко Добро Поље	2	Јазак Прњавор		Шашинци	
Оџаци	1	Косанчић		Крушедол Прњавор		Шишатовац	
Ратково		Куцура	3	Крушедол Село		Шуљам	
Српски Милетић		Равно Село	1	Мала Ремета		Велики Радинци	
Сомбор		Савино Село	5	Нерадин		Засавица	
Алекса Шантић		Врбас	21	Ривица		Стара Пазова	
Бачки Брег		Змајево	1	Велика Ремета		Белегиш	2
Бачки Моноштор		Жабал		Врдник	1	Голубинци	1
Бездан		Чуруг	7	Шатринци		Крњешевци	
Чонопља		Ђурђево	2	Пећинци		Нова Пазова	3
Дорослово		Госпојинци	3	Ашања		Нови Бановци	8
Гаково		Жабал	2	Брестач		Стара Пазова	8
Кљајићево		Нови Сад		Деч		Стари Бановци	
Колут		Бегеч	5	Доњи Товарник		Сурдук	2
Растина		Будисава	6	Карловчић		Војка	
Риђица	1	Буковац	2	Купиново		Шид	
Сомбор	5	Ченеј		Обреж	1	Адашевци	
Станишић		Футог	10	Огар		Бачинци	
Стапар		Каћ	12	Пећинци	2	Батровци	
Светозар Милетић		Кисач	3	Полинци		Беркасово	1
Телечка		Ковиљ	1	Прхово		Бикић До	
Бач		Лединци	1	Сибач		Бингула	
Бач	4	Нови Сад	452	Сремски Михаљевци		Ердевик	
Бачко Ново Село		Петроварадин	16	Суботиште		Гибарац	
Бођани		Руменка	6	Шимановци	1	Илинци	
Плавна		Сремска Каменица	17	Рума		Јамена	
Селенча	2	Стари Лединци		Буђановци		Кукујевци	
Вајска	4	Степановићево	1	Добринци		Љуба	
Бачка Паланка		Ветерник	12	Доњи Петровци		Молвин	
Бачка Паланка	68	Србобран		Грабовци	1	Моровић	
Деспотово	2	Надаљ	1	Кленак	1	Привина Глава	
Гајдобра	5	Србобран	3	Краљевци	1	Сот	
Карађорђево		Турија		Мали Радинци	1	Шид	1
Младеново	1	Сремски Карловци		Никинци		Вашица	
Нештин	2	Сремски Карловци	12	Павловци	1	Вишњићево	
Нова Гајдобра	1	Темерин		Платичево	1		

Легенда: Без пријава Са пријавама